Lekcja 58. Szwedzki bufet 🍽️

W której poznasz zwroty przydatne na śniadaniu, obiedzie i kolacji na szwedzkim bufecie, ale też ogólnie przy jedzeniu.

SZWEDZKI BUFET 🍽️

Dinner is served buffet-style. – Kolacja jest serwowana w formie bufetu. /ˈdɪnər ɪz sɜːvd ˈbʊfeɪ staɪl/

⚠️ **UWAGA:** słowo **buffet** czytamy /ˈbʊfeɪ/ – akcent pada na początek, a końcowe **t** jest nieme. To słowo przyszło do angielskiego z francuskiego i zostawiło sobie francuską wymowę.

The buffet is open until ten. – Bufet jest otwarty do dziesiątej. /ðə ˈbʊfeɪ ɪz ˈəʊpən ənˈtɪl ten/

You can sit wherever you like. – Możesz usiąść, gdzie(kolwiek) chcesz. /juː kən sɪt weərˈevə juː laɪk/

Is this table free? – Czy ten stolik jest wolny? /ɪz ðɪs ˈteɪbl friː/

⚠️ **UWAGA: free** znaczy i „wolny", i „darmowy". Przy stoliku chodzi o „wolny", ale to samo słowo usłyszysz w **The coffee is free.** – Kawa jest za darmo. Z sytuacji zawsze wiadomo, o które znaczenie chodzi.

W stwierdzeniach „ktoś" to:

someone / somebody – ktoś /ˈsʌmwʌn/

Someone is here. – Ktoś tu jest.

Jednak w pytaniach, w znaczeniu „ktoś", najczęściej używane są słówka **anyone / anybody**:

anyone – ktoś (dosł. ktokolwiek) /ˈeniwʌn/

Is anyone here? – Czy ktoś tu jest?

Is anyone sitting here? – Czy ktoś tu siedzi? /ɪz ˈeniwʌn ˈsɪtɪŋ hɪə/

Cutlery is over there. – Sztućce są tam. /ˈkʌtləri ɪz ˈəʊvə ðeə/

⚠️ **UWAGA:** po polsku „sztućce" to liczba mnoga, po angielsku **cutlery** jest w liczbie pojedynczej i nie ma formy mnogiej. Powiesz więc **Cutlery is over there.** – Sztućce są tam. dosł. Zestaw sztućców jest tam. Nigdy ✗ ~~***cutleries are***~~.

ILE CZEGO NAŁOŻYĆ 🧀

Przy bufecie i w restauracji mówisz, ILE czego chcesz. Wzór jest zawsze ten sam: słowo określające porcję, potem **of**, potem produkt. Oto słowa, których będziesz potrzebować:

a slice – plasterek, kromka, kawałek /ə slaɪs/

a bowl – miska, miseczka /ə bəʊl/

a scoop – gałka /ə skuːp/

a pot – pojemniczek, kubeczek /ə pɒt/

half – pół /hɑːf/

Tym jednym słowem **a slice** nazwiesz wszystko, co odkrawa się nożem z większej całości. Po polsku dajemy temu różne słowa, po angielsku wystarczy jedno:

a slice of bread – kromka chleba

a slice of cake – kawałek ciasta

two slices of pizza – dwa kawałki pizzy

three slices of melon – trzy plasterki melona

A slice of ham and two slices of cheese, please. – Plasterek szynki i dwa plasterki sera, proszę. /ə slaɪs əv hæm ənd tuː ˈslaɪsɪz əv tʃiːz pliːz/

a bowl of porridge – miska owsianki

a bowl of fruit – miska owoców

a bowl of cereal – miska płatków

A bowl of soup, please. – Miskę zupy, proszę. /ə bəʊl əv suːp pliːz/

a scoop of ice cream – gałka lodów

Two scoops of ice cream, please. – Dwie gałki lodów, proszę. /tuː skuːps əv ˈaɪs kriːm pliːz/

a pot of jam – pojemniczek dżemu

a pot of honey – pojemniczek miodu

A pot of yoghurt, please. – Pojemniczek jogurtu, proszę. /ə pɒt əv ˈjɒgət pliːz/

⚠️ **UWAGA:** tego samego słowa używamy też w znaczeniu „dzbanek do zaparzenia herbaty": **a pot of tea** – dzbanek herbaty.

half a melon – pół melona

half a sandwich – pół kanapki

half a grapefruit – pół grejpfruta

half an egg – pół jajka

Half an avocado, please. – Pół awokado, proszę. /hɑːf ən ˌævəˈkɑːdəʊ pliːz/

ALE JAJA 🍳

Przy jajkach stoi w bufecie zwykle kucharz i przygotowuje je na życzenie. Najpierw usłyszysz pytanie:

How would you like your eggs? – Jak podać jajka? /haʊ wʊd juː laɪk jɔːr egz/

dosł. Jak chciałbyś twoje jajka?

Oto wszystkie sposoby, spośród których wybierasz:

scrambled eggs – jajecznica (dosł. przemieszane jajka) /ˈskræmbld egz/

a soft-boiled egg – jajko na miękko /ə ˌsɒft ˈbɔɪld eg/

a hard-boiled egg – jajko na twardo /ə ˌhɑːd ˈbɔɪld eg/

fried eggs – jajka sadzone (dosł. usmażone jajka) /fraɪd egz/

⚠️ **UWAGA:** **soft-boiled** to dosłownie „miękko ugotowane", a **hard-boiled** – „twardo ugotowane". Czasownik **to boil** znaczy wrzeć lub gotować we wrzątku. Stąd też **boiled water** – woda przegotowana.

Scrambled eggs, please. – Jajecznicę, proszę. /ˈskræmbld egz pliːz/

A soft-boiled egg, please. – Jajko na miękko, proszę. /ə ˌsɒft ˈbɔɪld eg pliːz/

A hard-boiled egg, please. – Jajko na twardo, proszę. /ə ˌhɑːd ˈbɔɪld eg pliːz/

Two fried eggs, please. – Dwa jajka sadzone, proszę. /tuː fraɪd egz pliːz/

An omelette with cheese, please. – Omlet z serem, proszę. /ən ˈɒmlət wɪð tʃiːz pliːz/

CO JEST W ŚRODKU? 🥜

Przy bufecie nikt nie poda Ci karty z listą składników. Dowiesz się tylko tego, o co zapytasz.

What's in it? – Co jest w środku? /wɒts ɪn ɪt/

dosł. Co jest w tym?

Is this fresh? – Czy to jest świeże? /ɪz ðɪs freʃ/

Is this gluten-free? – Czy to jest bezglutenowe? /ɪz ðɪs ˌgluːtn ˈfriː/

⚠️ **UWAGA:** znasz już **free** jako „wolny" i „darmowy". Doklejone łącznikiem do produktu znaczy „bez czegoś": **sugar-free** – bez cukru, **alcohol-free** – bezalkoholowy, **lactose-free** – bez laktozy.

Is this vegetarian? – Czy to jest wegetariańskie? /ɪz ðɪs ˌvedʒəˈteəriən/

IDĘ PO DOKŁADKĘ ☕

Przy bufecie wstajesz od stołu kilka razy. Za każdym razem mówisz, po co idziesz – i tu przyda się **will**.

I'll make some tea. – Zaparzę herbaty. /aɪl meɪk səm tiː/

dosł. Zrobię herbaty.

⚠️ **UWAGA:** po polsku herbatę się „parzy", po angielsku „robi" – **to make tea**. Ten sam czasownik obsługuje kawę: **to make coffee** – zaparzyć kawę.

I'll go and get some bread. – Pójdę po chleb. /aɪl gəʊ ənd get səm bred/

I'll go and get some rolls. – Pójdę po bułki. /aɪl gəʊ ənd get səm rəʊlz/

I'll go and get another cup of coffee. – Pójdę po kolejną filiżankę kawy. /aɪl gəʊ ənd get əˈnʌðə kʌp əv ˈkɒfi/

I'll go and get a jug of milk. – Pójdę po dzbanek mleka. /aɪl gəʊ ənd get ə dʒʌg əv mɪlk/

POT CZY JUG?

A pot of tea to czajniczek herbaty. **Pot** oznacza tu **teapot** — naczynie z pokrywką, dziobkiem i uchem, w którym parzy się herbatę i z którego się ją nalewa.

A jug of milk to dzbanek mleka. **Jug** (w brytyjskim angielskim; w amerykańskim często **pitcher**) to naczynie z uchem i wylewką, przeznaczone do nalewania płynów — zwykle zimnych: mleka, wody, soku. Przy herbacie to zazwyczaj mały dzbanuszek na mleko.

I'm going back for seconds. – Idę po dokładkę. /aɪm ˈgəʊɪŋ bæk fə ˈsekəndz/

dosł. Wracam po drugie.

SKOŃCZYŁO SIĘ 🥐

Przy bufecie ciągle czegoś brakuje. Zwrot, którym to powiesz, już znasz – poznałeś go przy zakupach:

There's no milk left. – Nie ma już mleka.

There's no sugar left. – Nie ma już cukru.

There's no jam left. – Nie ma już dżemu.

Słowo **left** nie znaczy tu „lewy". To forma czasownika **to leave** – zostawić, więc całość znaczy dosłownie „nie ma zostawionego mleka".

There is no bread left. – Nie ma już chleba. /ðər ɪz nəʊ bred left/

Alternatywnie, zamiast mówić, że czegoś nie ma, powiesz, że coś się skończyło. Wtedy produkt staje na początku zdania, a po nim idzie **is finished**.

is finished – skończył się (dosł. jest skończony) /ɪz ˈfɪnɪʃt/

The milk is finished. – Mleko się skończyło.

The sugar is finished. – Cukier się skończył.

The jam is finished. – Dżem się skończył.

To dokładnie te same trzy zdania co wyżej. Zmieniła się tylko forma.

Excuse me, the juice is finished. – Przepraszam, sok się skończył. /ɪk ˈskjuːz miː ðə dʒuːs ɪz ˈfɪnɪʃt/

The coffee machine isn't working. – Ekspres do kawy nie działa. /ðə ˈkɒfi məˈʃiːn ˈɪznt ˈwɜːkɪŋ/

Zwrotem **to top up** – dolać, uzupełnić po angielsku „doładujesz" telefon, kartę miejską i dolejesz do naczynia:

Can I top up my phone here? – Czy mogę tu doładować telefon? /kən aɪ tɒp ʌp maɪ fəʊn hɪə/

I need to top up my travel card. – Muszę doładować kartę miejską. /aɪ niːd tə tɒp ʌp maɪ ˈtrævl kɑːd/

Could you top up my glass? – Czy mógłby pan dolać mi do szklanki? /kʊd juː tɒp ʌp maɪ glɑːs/

Could you top it up, please? – Czy mógłby pan dolać? /kʊd juː tɒp ɪt ʌp pliːz/

⚠️ **UWAGA:** słówko **it** wchodzi w ŚRODEK tego zwrotu, między **top** i **up**. Powiesz **top it up**, nigdy ✗ ~~**top up it**~~. Tak samo zachowują się inne czasowniki frazowe tego typu, które już znasz: **turn it on** – włącz to, **put it on** – załóż to.

PODSUMOWANIE 📌

Porcję opisujesz zawsze tak samo: słowo o porcji, **of**, produkt.

a slice of ham – plasterek szynki

a bowl of soup – miska zupy

two scoops of ice cream – dwie gałki lodów

a pot of yoghurt – pojemniczek jogurtu

a jug of milk – dzbanek mleka

Przed samogłoską **half a** zmienia się w **half an**:

half a melon – pół melona

half an avocado – pół awokado

Że czegoś zabrakło, powiesz na dwa sposoby:

There is no bread left. – Nie ma już chleba.

The juice is finished. – Sok się skończył.

BRAWO TY 🥳